

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-09796/2021-ERU
Č. j. 09796-3/2021-ERU

V Ostravě dne 22. října 2021

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-09796/2021-ERU s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **Energie napřímo s.r.o.**,
se sídlem Peroutková 334/2, Brno-město, 602 00 Brno, IČO: 074 24 183,

ve věci podezření ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost Energie napřímo s.r.o., se sídlem Peroutková 334/2, Brno-město, 602 00 Brno, IČO: 074 24 183 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jako prodávající **2 dílčími útoky** užil v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a ust. § 4 odst. 3 věty druhé téhož zákona ve spojení s ust. písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu agresivní obchodní praktiku, neboť požadoval po spotřebiteli [REDAKCE], odběrné místo elektřiny EAN [REDAKCE], platby za sdružené služby dodávky elektřiny, které mu účastník řízení v období od 3. ledna 2020 do 12. července 2021 dodal i přesto, že si je od něj spotřebitel neobjednal, a to prostřednictvím:

- a) faktury za sdružené služby dodávky elektřiny (daňový doklad) č. [REDAKCE] ze dne 16. července 2020, kterou spotřebiteli vyúčtoval spotřebu elektřiny a související služby za období od 31. prosince 2019 do 7. července 2020,
- b) faktury za sdružené služby dodávky elektřiny (daňový doklad) č. [REDAKCE] ze dne 15. července 2021, kterou spotřebiteli vyúčtoval spotřebu elektřiny a související služby za období od 8. července 2020 do 12. července 2021.

II.

Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele se účastníkovi řízení za spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ukládá **pokuta ve výši**

60 000 Kč (slovy: šedesát tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 42921.

Odůvodnění

- [1] Správní řízení je zahajováno na základě podkladů shromážděných Energetickým regulačním úřadem (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) v rámci šetření vedeného pod sp. zn. 00517/2020-ERU, jejichž kopie byly dne 15. října 2021 vloženy do správního spisu sp. zn. OSR-09796/2021-ERU Záznamem z téhož dne, č. j. 09796-2/2021-ERU.
- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. OSR-09796/2021-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.
- [3] Správnímu orgánu je z úřední činnosti známo, že účastník řízení je držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141835079 s termínem zahájení výkonu licencované činnosti dne 14. září 2018.
- [4] Správním orgánem bylo zjištěno, že zákaznice paní [REDAKCE], nar. [REDAKCE] (dále také „zákaznice“), uzavřela dne [REDAKCE] pro odběrné místo elektřiny EAN [REDAKCE] se společností ČM ENERGETIKA a.s., IČO: 241 46 218, Smlouvu o sdružených službách dodávek elektřiny č. [REDAKCE], s platností smlouvy na 3 roky a s účinností smlouvy od 3. ledna 2014 (tj. ode dne zahájení dodávek).
- [5] Dne 10. listopadu 2016 zaslala zákaznice (prostřednictvím společnosti X Energie, s.r.o., IČO: 248 17 872), společnosti ČM ENERGETIKA a.s. výpověď smlouvy č. [REDAKCE], ve které žádala o sdělení data ukončení dodávky. Tuto výpověď smlouvy č. [REDAKCE] společnost ČM ENERGETIKA a.s. akceptovala a zákaznici sdělila termín ukončení smluvního vztahu ke dni 2. ledna 2020.
- [6] Z výpisů z informačního systému společnosti OTE, a.s., IČO: 264 63 318 (dále jen „operátor trhu“), vyplývá, že společnost X Energie, s.r.o. dne 12. prosince 2019 v 15:43:46 hodin založila v tomto systému požadavek (workflow) „Změna dodavatele za jiného dodavatele“ s počátkem dodavatelského vztahu od 3. ledna 2020. Tento požadavek byl operátorem trhu schválen dne 30. prosince 2019. Společnost X Energie, s.r.o. uvedla, že dne 3. ledna 2020 zjistila v informačním systému operátora trhu souběžnou žádost o změnu dodavatele, načež smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny, uzavřenou se zákaznicí, ukončila bez zahájení dodávek. Dále z těchto výpisů vyplývá, že dne 12. prosince 2019 v 17:52:15 hodin založil v tomto systému účastník řízení požadavek (workflow) „Změna dodavatele za jiného dodavatele“. Dodavatelem elektřiny do odběrného místa zákaznice byl ke dni pořízení výpisů z informačního systému operátora trhu, tedy ve dnech 31. března 2020 a 19. února 2021, účastník řízení.
- [7] Společnost ČM ENERGETIKA a.s., jako postupitel, uzavřela dne 16. září 2019 s účastníkem řízení, jako postupníkem, Smlouvu o postoupení zákaznické báze, ve které se společnost ČM ENERGETIKA a.s. zavázala postoupit účastníkovi řízení svou zákaznickou bázi za úplatu, s účinností postoupení práv a povinností vyplývajících ze zákaznických smluv jednotlivých zákazníků ke dni 30. prosince 2019. Společnost ČM ENERGETIKA a.s. zavázala vyvinout veškerou rozumně požadovatelnou snahu k zajištění souhlasu zákazníků s postoupením jejich smluv.
- [8] Účastník řízení dodával elektřinu do odběrného místa EAN [REDAKCE] od 31. prosince 2019. Za sdružené služby dodávky elektřiny do odběrného místa zákaznice za období od 31. prosince 2019 do 7. července 2020 vystavil účastník řízení dne 16. července 2020 zákaznici fakturu – daňový doklad č. [REDAKCE], kterým požadoval úhradu částky ve výši [REDAKCE] Kč včetně DPH, přijaté zálohy [REDAKCE] Kč včetně DPH, předchozí fakturace [REDAKCE] Kč, tím pádem rozdíl (nedoplatek) činil [REDAKCE] Kč včetně DPH.
- [9] Za sdružené služby dodávky elektřiny do odběrného místa zákaznice za období od 8. července 2020 do 12. července 2021 vystavil účastník řízení dne 15. července 2021 zákaznici fakturu – daňový doklad

č. ██████████, kterým požadoval úhradu částky ve výši ██████████ Kč včetně DPH, přijaté zálohy ██████████ Kč včetně DPH, tím pádem rozdíl (nedoplatek) činil ██████████ Kč včetně DPH.

- [10] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozcce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [11] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [12] Podle ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle ust. § 5 nebo klamavé opomenutí podle ust. § 5a a agresivní obchodní praktika podle ust. § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v přílohách č. 1 a 2 tohoto zákona.
- [13] Podle písm. f) přílohy č. 2 zákona o ochraně spotřebitele jsou obchodní praktiky vždy považovány za agresivní, pokud prodávající požaduje na spotřebiteli okamžitou nebo odloženou platbu za výrobky nebo služby, které mu dodal, ačkoliv si je spotřebitel neobjednal nebo požaduje vrácení či uschování nevyžádaných výrobků, nejedná-li se o náhradní dodávku podle předem uzavřené smlouvy.
- [14] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s elektřinou, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji elektřiny, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky elektřiny, kdy subjekt nejen že dodává zákazníkovi elektřinu, ale také mu zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny a související služby. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči zákazníkovi vystupoval jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [15] V rámci správního řízení bylo dále zjištěno, že zákaznice je nepodnikající fyzickou osobou, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Uvedené vyplývá z obsahu smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, ve které není uvedeno IČO zákaznice, nýbrž její datum narození. Zákaznice tak naplňuje definici spotřebitele podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [16] Zákaznice prostřednictvím nového dodavatele zaslala společnosti ČM ENERGETIKA a.s. dne 10. listopadu 2016 výpověď smlouvy č. ██████████, ve které žádala o sdělení data ukončení dodávky elektřiny. Tuto výpověď smlouvy společnost ČM ENERGETIKA a.s. akceptovala. Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny uzavřená mezi zákaznicí a společností ČM ENERGETIKA a.s. (resp. v té době již účastníkem řízení) byla tedy vypovězena ke dni 2. ledna 2020.
- [17] Účastník řízení s ohledem na výše uvedené realizoval dodávky elektřiny do odběrného místa EAN ██████████ i po 3. lednu 2020, aniž by měl se zákaznicí uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny.
- [18] Za dodávku elektřiny do odběrného místa zákaznice EAN ██████████ požadoval účastník řízení po zákaznici za období od 3. ledna 2020 do 12. července 2021 platbu, a to prostřednictvím faktury (daňového dokladu) č. ██████████ ze dne 16. července 2020 vystavené za období od 31. prosince 2019 do 7. července 2020 a faktury (daňového dokladu) č. ██████████ ze dne 15. července 2021 vystavené za období od 8. července 2020 do 12. července 2021.
- [19] Účastník řízení tedy po zákaznici požadoval platbu za sdružené služby dodávky elektřiny, které jí dodal, ačkoliv si je daná zákaznice u účastníka řízení neobjednala.
- [20] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 – 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil ke zjišťování,

zda je popsaná obchodní praktika zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele.

- [21] Podle ust. § 4 odst. 3 věty druhé zákona o ochraně spotřebitele je nekalou obchodní praktikou za všech okolností praktika uvedená v příloze č. 1 a příloze č. 2 k tomuto zákonu. Podle písm. f) přílohy č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele jsou obchodní praktiky vždy považovány za agresivní, pokud podnikatel požaduje na spotřebiteli okamžitou nebo odloženou platbu za výrobky nebo služby, které mu dodal, ačkoliv si je spotřebitel neobjednal nebo požaduje vrácení či uschování nevyžádaných výrobků, nejedná-li se o náhradní dodávku podle předem uzavřené smlouvy.
- [22] Vzhledem k tomu, že bylo v rámci správního řízení prokázáno, že účastník řízení v postavení prodávajícího požadoval po zákaznici jako spotřebitelce platbu za sdružené služby dodávky elektřiny, které jí dodal, ačkoliv si je neobjednala, dospěl správní orgán k závěru, že popsaná obchodní praktika účastníka řízení naplňuje znaky agresivní obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 3 věty druhé zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu.
- [23] Jelikož správní orgán dospěl k závěru, že se jedná o užití agresivní obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 3 věty druhé zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu, nezabýval se již tím, zda je popsaná obchodní praktika také zakázaná podle ust. § 5, ust. § 5a nebo ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele či zda naplňuje znaky nekalých obchodních praktik podle ust. § 4 odst. 1 témuž zákonu.
- [24] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik a naplnil tak formální znaky pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [25] Správní orgán považuje za kumulativně splněné všechny podmínky pokračování v přestupku podle ust. § 7 zákona o odpovědnosti za přestupky, když 2 dílčí útoky spočívají v užití agresivní obchodní praktiky vůči zákaznici (spotřebiteli) požadováním platby za služby, které si zákaznice neobjednala, čímž naplňují skutkovou podstatu stejného přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, byly provedeny stejným způsobem (dodávání služeb i přes neexistenci smlouvy a vystavení faktur za toto neobjednané plnění) a jsou spojeny blízkou souvislostí časovou (vystavení faktur za bezprostředně navazující období) jakož i souvislostí v předmětu útoku (veřejný zájem na ochraně práv spotřebitele).
- [26] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), resp. z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [27] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [28] V posuzovaném případě konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [29] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči zákaznici dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší

než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna materiální stránka pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

- [30] Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení ohledně vytykaného přestupku.
- [31] Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy bylo věci účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnost danou zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti či administrativních postupů je nutno tyto konat tak, aby nedošlo k porušení zákonem stanovených povinností.
- [32] Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [33] Za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele lze uložit podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele pokutu do výše 5 000 000 Kč.
- [34] Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a) a c) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku a k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.
- [35] Správní orgán s ohledem na ust. § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky považuje obecně agresivní obchodní praktiky na trhu s energiemi za velmi závažné. Tento trh je charakterizován velmi oslabeným postavením spotřebitelů vůči dodavatelům. Požadování plateb za nevyžádané plnění je ze strany ERÚ vnímáno jako zneužití tohoto značně nerovného postavení ze strany účastníka řízení. Pokud by k takovým praktikám ze strany dodavatelů docházelo běžně, stal by se trh s energiemi zcela nekontrolovatelným a závislým na libovůli dodavatele, nikoliv na svobodné vůli spotřebitele v postavení zákazníka.
- [36] Ve smyslu ust. § 38 písm. g) zákona o odpovědnosti za přestupky považuje správní orgán za skutečnost závažnost přestupku zvyšující (především v porovnání s jednorázovými přestupky) to, že účastník řízení spáchal pokračující přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele celkem 2 dílčími útoky.
- [37] Jako okolnost závažnost přestupku výrazně zvyšující hodnotil správní orgán tu skutečnost, že nevyžádané plnění trvalo více než jeden a půl roku.
- [38] Jako přitěžující okolnost podle ust. § 40 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupky hodnotí správní orgán to, že účastník řízení spáchal přestupek na osobě vysokého věku (ročník [REDAKCE]).
- [39] Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti ERÚ. Lze tak konstatovat, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti ERÚ poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

- [40] Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.
- [41] Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu pouze ve výši, jež je uvedena ve výroku II. tohoto příkazu, tj. u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Marek Gruner, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava

Obdrží: Společnost Energie napřímo s.r.o.